

TA'LIM MUHITIDA KREATIV ATMOSFERANI YARATISH SHART- SHAROITLARI VA METODIK YONDASHUVLAR

Erkinov Ozodbek Faxriddin o'g'li

*Andijon davlat pedagogika instituti pedagogika fakulteti Pedagogika yo'nalishi
talabasi ozodbekerkiboyev205@gmail.com*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratishning pedagogik ahamiyati, uni shakllantirishga ta'sir etuvchi shart-sharoitlar hamda metodik yondashuvlar tahlil qilinadi. Ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijodiy fikrlashi, mustaqil qaror qabul qilishi va innovatsion g'oyalarni ilgari surishini rivojlantirishda qulay psixologik muhit, interfaol metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni yoritilgan. Shuningdek, kreativ atmosferani shakllantirishda pedagogning kasbiy mahorati, kommunikativ yondashuvi hamda motivatsion faoliyatining ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari kreativ ta'lim muhiti o'quvchilarning faolligi, ijodkorligi va ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilishini ko'rsatadi.*

Kalit so'zlar: *kreativ atmosfera, ta'lim muhiti, metodik yondashuvlar, kreativ fikrlash, interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalar, pedagogik faoliyat, motivatsiya, ijodkorlik, ta'lim samaradorligi, psixologik muhit, mustaqil fikrlash.*

KIRISH

Hozirgi globallashuv va innovatsion rivojlanish davrida ta'lim tizimi oldiga zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega, mustaqil hamda kreativ fikrlay oladigan shaxsni tarbiyalash vazifasi qo'yilmoqda. Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti insonning nafaqat bilimli, balki ijodkor, tashabbuskor va muammolarga innovatsion yondasha oladigan bo'lishini talab etadi. Shu sababli ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratish bugungi pedagogikaning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi.

Kreativ atmosfera — bu o'quvchilarning erkin fikrlashi, yangi g'oyalarni ilgari surishi, o'z qobiliyatlarini namoyon etishi hamda mustaqil faoliyat olib borishi uchun yaratilgan qulay pedagogik va psixologik muhitdir. Bunday muhit ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish bilan birga o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Ayniqsa, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi ijobiy munosabat, o'zaro hamkorlik va motivatsion yondashuv kreativ muhitni shakllantirishda muhim omil sanaladi.

Bugungi kunda ta'lim jarayonida interfaol metodlar, innovatsion pedagogik texnologiyalar, axborot-kommunikatsiya vositalari hamda loyiha asosida o'qitish metodlaridan foydalanish o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishga keng imkoniyat yaratmoqda. Shu bilan birga, metodik yondashuvlarning to'g'ri tanlanishi va samarali qo'llanilishi o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularni faol va mustaqil fikrlashga undaydi.

Ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratish uchun qulay psixologik muhit, erkin muloqot, innovatsion faoliyat va zamonaviy metodlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Bunday yondashuvlar o'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish, ularning intellektual salohiyatini oshirish hamda ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Mazkur maqolada ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratishning shart-sharoitlari, metodik yondashuvlari hamda ularning o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishdagi ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratish zamonaviy pedagogikaning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Kreativ muhit o'quvchilarning erkin fikrlashi, yangi g'oyalarni ilgari surishi va o'z imkoniyatlarini namoyon etishi uchun zarur sharoit yaratadi.

Bunday atmosfera ta'lim jarayonida o'quvchilarning faolligini oshirib, ularning mustaqil va innovatsion fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu sababli ta'lim muassasalarida kreativ muhitni shakllantirish uchun pedagogik, psixologik va metodik omillar uyg'unligini ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Kreativ atmosferani yaratishda eng avvalo qulay psixologik muhit muhim rol o'ynaydi. O'quvchi o'z fikrini erkin bayon qila oladigan, xatodan qo'rqmaydigan va ijodiy tashabbuslari qo'llab-quvvatlanadigan muhitda faolroq bo'ladi.

O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi ijobiy munosabat, o'zaro hurmat va hamkorlik kreativ faoliyatning rivojlanishiga zamin yaratadi. Shuningdek, pedagogning motivatsion yondashuvi o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi hamda ularni yangi g'oyalarni ilgari surishga rag'batlantiradi.

Ta'lim muhitida kreativ atmosferani shakllantirishda interfaol metodlardan foydalanish samarali natija beradi. "Aqliy hujum", "Debat", "Klaster", "Case-study", "Rolli o'yinlar" kabi metodlar o'quvchilarning mantiqiy va ijodiy tafakkurini rivojlantiradi. Ushbu metodlar orqali o'quvchilar muammoli vaziyatlarni tahlil qiladi, turli yechimlarni izlaydi va o'z fikrlarini asoslashga o'rganadi. Natijada o'quvchilarda mustaqil qaror qabul qilish hamda jamoa bilan ishlash ko'nikmalari shakllanadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta'lim jarayoniga integratsiyasi ham kreativ atmosferani yaratishda muhim omil hisoblanadi. Multimedia vositalari, elektron platformalar, virtual laboratoriyalar va raqamli resurslar dars jarayonini qiziqarli hamda samarali tashkil etishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil izlanish olib borishi, axborotni tahlil qilishi va yangi bilimlarni amaliyotda qo'llashi uchun keng imkoniyat yaratadi.

Loyiha asosida o'qitish metodikasi ham kreativ muhitni shakllantirishning samarali usullaridan biridir.

Ushbu yondashuvda o'quvchilar ma'lum bir mavzu yoki muammo ustida mustaqil ishlaydi, ma'lumot to'playdi va yakuniy natijani taqdim etadi. Bu jarayon o'quvchilarda mas'uliyat, tashabbuskorlik va innovatsion fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Shu bilan birga, loyiha faoliyati o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan bog'lash imkonini beradi.

Kreativ atmosferani yaratishda pedagogning kasbiy mahorati ham alohida ahamiyatga ega. Pedagog zamonaviy metod va texnologiyalarni puxta bilishi, darslarni ijodiy tashkil etishi hamda o'quvchilarning individual qobiliyatlarini inobatga olishi zarur. O'qituvchi tomonidan yaratilgan erkin va innovatsion muhit o'quvchilarning ijodiy salohiyatini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi.

Demak, ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratish o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirish, ularning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirish hamda zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Metodik yondashuvlarning samarali qo'llanilishi esa ta'lim sifatini oshirish va innovatsion fikrlovchi yoshlarni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Kreativ fikrlash

Kreativ fikrlash — bu insonning mavjud muammolarga yangicha yondashishi, noodatiy g'oyalarni ilgari surishi hamda innovatsion yechimlarni topa olish qobiliyatidir. Ushbu fikrlash turi shaxsning ijodiy salohiyatini namoyon etib, uning mustaqil va erkin tafakkur yuritishiga yordam beradi. Zamonaviy ta'lim tizimida kreativ fikrlashni rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi, chunki bugungi jamiyat innovatsion va tashabbuskor shaxslarni talab etmoqda.

Kreativ fikrlash jarayonida inson muammolarni turli nuqtai nazardan tahlil qiladi, yangi g'oyalarni yaratadi va mavjud bilimlarni amaliy faoliyat bilan bog'laydi. Bunday fikrlash o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularni izlanishga va mustaqil qaror qabul qilishga undaydi. Kreativ fikrlashning shakllanishida erkin muhit, motivatsiya va zamonaviy pedagogik yondashuvlar muhim ahamiyatga ega.

Ta'lim jarayonida kreativ fikrlashni rivojlantirish uchun interfaol metodlardan samarali foydalanish zarur. "Aqliy hujum", "Debat", "Klaster", "Case-study" va loyiha asosida o'qitish kabi metodlar o'quvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantiradi. Ushbu metodlar orqali o'quvchilar o'z fikrini erkin ifodalash, muammolarni tahlil qilish va yangi g'oyalarni ishlab chiqishga o'rganadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ham kreativ fikrlashni shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi. Elektron platformalar, multimedia vositalari va raqamli resurslar o'quvchilarning mustaqil izlanish olib borishiga hamda bilimlarni amaliyotda qo'llashiga yordam beradi. Bu esa ularning innovatsion va tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

Kreativ fikrlashni rivojlantirishda pedagogning roli alohida ahamiyatga ega. O'qituvchi o'quvchilar uchun erkin va qulay muhit yaratishi, ularni yangi g'oyalarni ilgari surishga rag'batlantirishi hamda ijodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlashi zarur. Pedagogning innovatsion yondashuvi o'quvchilarning ijodkorlik salohiyatini yuzaga chiqarishda muhim omil hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, kreativ fikrlash shaxsning intellektual va ijodiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Uni ta'lim jarayonida shakllantirish orqali mustaqil,

innovatsion va raqobatbardosh avlodni tarbiyalash mumkin. Shu sababli zamonaviy ta'lim tizimida kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan metod va texnologiyalardan keng foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Kreativ atmosfera

Kreativ atmosfera — bu ta'lim jarayonida o'quvchilarning erkin fikrlashi, yangi g'oyalarni ilgari surishi va ijodiy faoliyat bilan shug'ullanishi uchun yaratilgan qulay pedagogik hamda psixologik muhitdir. Bunday atmosfera o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi, ularning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi hamda ijodiy salohiyatini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi.

Ta'lim muhitida kreativ atmosferani shakllantirishda o'qituvchi muhim rol o'ynaydi. Pedagog o'quvchilarning fikrini hurmat qilishi, ularni erkin muloqotga undashi va ijodiy tashabbuslarini qo'llab-quvvatlashi zarur. O'quvchi o'z fikrini bemalol bayon qila oladigan muhitda faolroq bo'ladi va yangi g'oyalarni ilgari surishga intiladi. Shu sababli dars jarayonida o'zaro hurmat, hamkorlik va motivatsion yondashuvni ta'minlash kreativ atmosferaning asosiy shartlaridan biri hisoblanadi.

Kreativ atmosferani yaratishda interfaol metodlar ham muhim ahamiyatga ega. "Aqliy hujum", "Debat", "Case-study", "Klaster" va rollli o'yinlar kabi metodlar o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy tafakkurini rivojlantiradi. Ushbu metodlar orqali o'quvchilar muammolarga turli nuqtai nazardan yondashishni, yangi g'oyalarni ishlab chiqishni va jamoa bilan hamkorlikda ishlashni o'rganadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ham kreativ atmosferani rivojlantirishga yordam beradi. Multimedia vositalari, elektron platformalar va raqamli resurslar ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etadi. Raqamli texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil izlanish olib borishi, axborotni tahlil qilishi hamda o'z ijodiy loyihalarini yaratishga imkon beradi.

Shuningdek, kreativ atmosfera o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi, ularni tashabbuskorlikka va innovatsion faoliyatga undaydi. Bunday muhitda o'quvchilar xatodan qo'rqmaydi, aksincha, yangi tajribalarni sinab ko'rishga harakat qiladi. Bu esa ularning ijodkorlik va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

Xulosa qilib aytganda, kreativ atmosfera ta'lim samaradorligini oshirish, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish va zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Shu sababli ta'lim jarayonida kreativ muhitni yaratish va uni doimiy ravishda qo'llab-quvvatlash zamonaviy pedagogikaning ustuvor vazifalaridan biridir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratish va samarali metodik yondashuvlardan foydalanish o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarning mustaqil, erkin va innovatsion fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Shu jihatdan qulay psixologik muhit, interfaol

metodlar hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalar kreativ faoliyatni rivojlantirishning asosiy omillari sifatida namoyon bo'ladi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kreativ atmosfera yaratilgan ta'lim muhitida o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishi ortadi, ular o'z fikrini erkin bayon qilishga va muammolarga yangicha yondashishga intiladi.

Interfaol metodlar, loyiha asosida o'qitish va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish esa o'quvchilarning ijodiy, tanqidiy va analitik tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, pedagogning innovatsion yondashuvi, kasbiy mahorati va motivatsion faoliyati kreativ muhitni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. O'qituvchi tomonidan yaratilgan erkin va qo'llab-quvvatlovchi muhit o'quvchilarning ijodiy salohiyatini yuzaga chiqaradi hamda ularni faol va tashabbuskor shaxs sifatida shakllantiradi.

Demak, ta'lim muhitida kreativ atmosferani yaratish va metodik yondashuvlarni samarali tashkil etish orqali zamonaviy, raqobatbardosh va innovatsion fikrlovchi avlodni tarbiyalash mumkin. Bu esa ta'lim sifatini oshirish va jamiyat taraqqiyotini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

FOYDALNILGAN ADABIYOTLAR:

1. Tolipov O', Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: Fan, 2017.
2. Ishmuhammedov R., Yuldashev M. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Nihol, 2019.
3. Saidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Moliya, 2018.
4. Azizxo'jayeva N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: O'qituvchi, 2016.
5. Musurmonova O. Pedagogik kompetentlik va kreativlik asoslari. – Toshkent: Tafakkur, 2020.
6. Begimqulov U. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lim jarayoniga joriy etish. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
7. Xoliqov A. Pedagogik mahorat va innovatsion faoliyat. – Toshkent: Universitet, 2021.